

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej. Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 2 goldinarja.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XVIII.

V Celovcu, 10. novembra 1899.

Štev. 31.

V a b i l o.

Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem

napravi

v nedeljo dne 12. novembra 1899, ob 10. uri dopoludne,

s h o d

v gostilni pri Mežnarju na Krčanjah.

Slovenci, pridite v prav obilnem številu na važni shod!
Odbor.

Otvoritev skladišča v Sinčivasi dne 29. oktobra 1899.

Dan 29. oktobra 1899 moramo zapisati v zlato knjigo koroških Slovencev. Bila je nedelja, — krasen jesenski dan. Toplo in jasno je sijalo solnce in gledalo na neštete množice, ki so se zbrale od vseh strani slovenske Koroške v prijazni Sinčivasi, da so priče, kako se blagoslavlja in otvarja prvo skladišče koroških Slovencev. Lepo je bilo gledati, kako so prihajali naši ljudje od vseh strani h skladišču, kako so žarela lica pravega veselja vsem udeležencem; ker vsakdo je znal, da smo ta dan storili važen korak naprej, da je slovesno položen temelj gospodarskemu združenju koroških Slovencev!

Bila je prelepa, pomenljiva slavnost, ki je jasno pokazala, da koroški Slovenci še živé! Zbralo se je jako veliko ljudstva — tako velikanske udeležbe niti sami nismo pričakovali —, a vse se je vršilo v najlepšem redu, da, prav vzorno. Ni prišel ne kak vladni komisar, ne kak orožnik, a vkljub temu ni bilo niti najmanjšega nerada, ne kakega prepira, ne kake razburjenosti, in dasi je bila gnječa prav nevarna, se tudi ni zgodila niti najmanjša nezgoda. Naši slovenski kmetje so v nedeljo pokazali, da ne potrebujejo nobenega nadzorstva in da se jim „olike“ in dostojnega obnašanja ni treba učiti od — drugih, ki jim „kulturo“ vsepovsodi vsiljujejo!

Že s predpoldanskimi vlaki je dospelo precej gostov. Za te in domače je služil g. Podgorec ob 1/2 10. uri sv. mašo v podružnični cerkvi. Ko je odzvonilo opoldan, prihajali so gostje kar v velikih trumah. Podjunska dolina je pokazala ta dan, da je in ostane slovenska, in naj jo pride — Rokitansky s sodrugi še večkrat „reševati“. Iz vseh vasij prihitali so kmetje prav v polnem številu in težko bi bilo povedati, kdo je ostal ta dan — doma. Prihajali so pa tudi skupno na vozeh. Omeniti nam je zlasti vrlih Bistričanov, ki so se pripeljali skupno na jako lepo okinčanem vozu.

Na čelu gostov, ki so prihitali iz bolj oddaljenih krajev, so bili ljubljani naš starosta, mil. gosp. prošt Serajnik iz Tinj, ki se niso ustrašili težav daljne poti ter so prišli, da se tudi ta dan veselijo s slovenskim narodom. Bili so vzgled mnogim mlajšim, ki so ta dan — ostali doma! Gosp. deželni poslanec Fr. Grafenauer je pripeljal s seboj več krepkih Ziljanov. G. župan Kobentar je pripeljal s seboj lepo število št. Jakobčanov, katerim sta se pridružila g. Kotnik iz št. Ilja in g. Gajlar z Brda. Iz Spodnjega Roža sta prišla brata Štih-a, dalje g. Ure iz Smartna, g. nadštabni zdravnik v p. dr. V. Janežič in nekaj kolesarjev iz Celovca, g. Kogelnik iz Podklanca, g. Fr. Gajler p. d. Ilič in Kopanj, poleg mnogih drugih. Vseh imen ni mogoče naštevati. Prihitali so dalje v večjem številu slovenski možje z visokih Djekš in Krčanj, iz Medgorja. Podjunčani so, kakor rečeno, prišli v polnem številu s svojimi dušnimi pastirji, in bila je torej zbrana vsa slovenska Koroška od Šmohora do Spodnjega Dravberga, od visokih Djekš do sive Pece.

Zbralo se je na našo slavnost vkup nad 1500 kmetov, vsega ljudstva je bilo gotovo do 2000. Take udeležbe se nismo nadejali mi, tega tudi niso pričakovali — nasprotniki! — Sijajna naša slavnost je bila najboljši odgovor grdemu početju „bauernbunda“ v Velikovecu v nedeljo dne 22. okt. Tam je zlasti kričač Rokitansky na najpoglejši način grdil slovensko duhovščino, napal kmete, ki se še niso vpregli v liberalni voz, marveč se prosto in neodvisno borijo za svoje pravice. Pravijo, da je tam bilo do 500 ljudi. Če jih je tudi res bilo toliko, to je gotovo, da tam ni bilo kmetov iz velikovškega okraja, le znani „bauernbundarji“ so hiteli tja, da se še bolj nasrkajo strupenega sovra-

štva do katoliške cerkve in slovenskega naroda! Te pa radi prepustimo „bauernbundu“, saj tudi v gospodarskem oziru dostikrat takorekoč nič ne veljajo! — Kar je v podjunki dolini prostih, samostojnih kmetov, so prihitali dne 29. okt. malone vsi v Sinčovas in s tem so dali jasen in odločen odgovor liberalno-nacijonalnim Velikovčanom, izzivajočemu baronu Rokitanskemu ter vsemu „bauernbundu“; za volkovi mi ne hodimo, in naj se oblačijo tudi v ovčjo obleko!

Blagoslovljenje.

Ob 1. uri je bil v podružnični cerkvi sv. blagoslov. Potem se je pomikal dolg spreved proti skladišču. Med potjo svirala je dobrolovska godba in molil se je na glas sv. rožni venec. Bil je to jako ganljiv prizor in mnogokomu je silila solza v oko, ko je gledal na veliko množico, ki je v iskreni molitvi prosila Boga za boljše bodočnost našega millega ljudstva.

Skladišče, ki je sedaj malone že čisto dodelano, je obleklo ta tan praznično obleko. Mnoge zastave in zastavice v cesarskih, papeževih, narodnih in deželnih barvah so je čilele. Okusno je bil okinčan velik zborovalni prostor na prvem podu skladišča. Okoli je bil napet prt v deželnih in cesarskih bojah, oder za govornike je bil odet v narodno trobojnico, vmes so bili vpleteni venci, podobne in zastavice. Kako velik je prostor skladišča, je pokazalo to, da so tam našle mesto tolike množice.

Blagoslovil je skladišče mil. g. prošt dobrolovska. Luka Vavtižar.

Vse je hkrati hotelo po ozkih stopnicah priti na zborovalni prostor. Bila je huda gnječa, a vse se je vršilo tako v redu, da se ni zgodila niti pri dohodu, niti po zborovanju tudi le najmanjša nezgoda.

Slavnostno zborovanje.

Velika dvorana je bila že polna in še vedno so prihajali ljudje, ko je g. Podgorec ob 1/2 3. uri otvoril zborovanje. Najprej je prisrčno pozdravil v tako ogromnem številu došle rojake, zlasti prvega govornika g. Kač-a. (Gg. Šusteršič in Grafenauer sta došla nekoliko pozneje) ter potem poročal o stavbi skladišča.

Nasprotniki tolikrat spravljajo na dan in tudi na „bauerntagu“ v Velikovecu se je pogrevalo očitjanje, da hočejo duhovniki ljudi neumne imeti. Ni

PODLISTEK.

Kralj Maks in krčmarica.

(Konec.)

„Čemu se smeje?“ vpraša general jezno, a po vojaški navadi v tretji osebi. „Tako mora notri. Nj. Veličanstvo hoče ž njo govoriti?“

„No, če gospod kralj ne mora počakati, pa naj pride sam v kuhinjo.“

„Kaj, Nj. Veličanstvo k njej v kuhinjo?“

„I seveda, zakaj pa ne?“ vpraša začudeno krčmarica. „On ima iz sobe v kuhinjo prav tako daleč, kakor jaz iz kuhinje v sobo.“

„Kaj, ali je to vsejedno, ako pride ona h kralju ali kralj k njej?“

„I seveda. Kralj je kralj, in jaz sem krčmarica v Ribjaku. Jaz plačujem svoje davke in pristojbine, ne storim nikomur krivice, molim k ljubemu Bogu in se ne brigam za celi svet. Ste me razumeli, gospod korporal?“

„General,“ popravi ji njen mož v smrtnem strahu.

„Aj, general ali korporal, je vsejedno; kaj bi tisto! Marsikateri korporal je duhal več smodnika nego tak-le general, kateremu binglja po prsih vse polno zvezdic in križcev. Pa seveda, veliki so le veliki, mali pa se prezirajo.“

„To je bilo generalu že tudi preveč. „Ali me bode pač ubogala?“ zakriči in prime ženico za roko.

A z urnim okretom se ona izvije generalu, zapreti grozeče s kuhalnico in razjarjena vzarste

nad kraljevim sitnežem: „Venkaj, stari pipec čokasti, sicer občutite moje orožje: v svoji kuhinji sem jaz gospod!“ in opisuje z vihtečo kuhalnico tako pretéče kroge, da se je general — morda prvič v življenju — kar najurnejše umaknil in šel kralju poročat o ponesrečenem potu, seveda se je bilo bati, da se mu same jeze ne razlije žolč, tam v hrabrih prsih pod težkimi zaslužnimi ali nezaslužnimi svetinjami. Maks pa ni vedel, kaj bi rekel, stvar se mu je zavlekla skoro predaleč.

Med tem pa, ko še o tem premišljuje, kaj storiti, se odpró duri, in junakinja naše povesti vstopi, spremljana od malega dečka, ki nese v mogočni skledi rujno oprazene ščuke in krape. Osuplo jo pogleda kralj; mesto stare sitne babure, kakor je pričakoval po gori opisanih dogodkih, stopi pred-nj postavna ženska, kateri se je noša ondotnega kraja prav lepo podala. Ponosno ji je čepel spičasti klobuk na temnih laséh, in ko ga udano pogleda z milobnimi svojimi očmi ter reče, gospod Veličanstvo! moral je nehote udariti v ponujeno mu desnico.

„Precej pozno mi izročate svoj pozdrav, dobra gospa“, pa si le ni mogel kaj, da bi ne bil opomnil.

„Bolje pozneje nego čisto nič, gospod Veličanstvo“, mu oponese slavna kuharica. „Ako bi bila prišla, predno bi bila jed pripravljena, bi me gospod kralj pozelel o vseh svetih. Kajti „coprati“ tudi gospod kralj ne zna, in ako bi mu med tem morala o čem žlobudrati, bi on nikdar ne dobil tako slastnih, okusnih in tečnih ribic. Pa jih vendar pokusite.“

Pri teh besedah potisne kralja v starodavni dedov stol, ki ga je Cilika pridrajala iz družinske čumnote.

Ko sedaj kralj tudi generalu in svojemu pribočniku namigne, da se vsedeta, misli si prvi, da je prišel čas, ko se lahko zmasčuje za svoj poraz v kuhinji, i glasno pravi: „Ne pritaknem se rib, dokler me gospa ne prosi za zamero!“

„Potem gospod general lakote umrje“, zatrdi mu urno krčmarica. „Jaz nisem zakrivila ničesar, torej tudi ne morem prositi za zamero. Ako pa vstrajate, gospod general, pri svoji izjavi, zahtevam tudi jaz, da mi zadostite zaradi rdečih vtiskov na roki, ko ste me siloma kanili iztrgati od ognjišča; torej pomiriva se tedaj.“

In predno se general dobro zavé, ga je bila odločna ženska že prijela in — hočeš, nočeš — posadila na stol poleg kralja.

Kaj mu je preostajalo? — Videl je, da od kralja ni pričakovati nikake podpore proti zgovorni ženi — kajti Maks je spoznal, da so ribe izvrstne — torej se je delal dobrega, četudi se še ni bil potolažil vsled sramotne praske.

Krčmarica je sedaj pokazala, da zna ona tudi biti uljudna in ljubezniva in obed se je završil v veliko zadovoljnost vseh.

Ko se je hotel kralj posloviti, in so ga krčmarjevi spremili do voza, opozori lepa Cilika mater na to, da je bil kralj zraven krožnika položil zvitek cekinov. Urno se ta odloči, steče nazaj v hišo in kralju takoj zopet stisne denar v roko. „Krčmarjevi v Ribjaku“, pravi, „si ne pusté plačati, da so pogostili svojega vladarja! zategadelj še ne bodemo obubožali. In zakaj ne? Saj je gospod kralj skozi vse leto od naše pridnosti, od naših žuljev, čemu bi torej sedaj še —“

Naročajte in razširjajte „Mir“!

treba dokazovati, kako nepravično, lažljivo je to besedičenje. Mi hočemo le, da ostanejo ljudje zvesti svojemu delu in svojim postavam. Mi ne lovimo ali odiramo ljudij, kakor delajo drugi, marveč s poštenim delom hočemo priti naprej, ter iščemo Vaš prid in napredek. — Ko drugi uganjajo norce (na pustni torek 13. febr. t. l.), zbrali smo se v Dobrlivasi na I. občni zbor naše zadruga, ki je kmalu na to pričela s stavbo skladišča, pri katerem so delali samo domači delavci (klici: „Živeli domači delavci!“). Kako smo nabavili denar, o tem ne bom govoril, ker tu nihče ne išče hvale, marveč hočemo vsi le korist slovenskega kmetkega stanu. Omenim le, da so veliko storile naše slovenske posojilnice, še več posamezniki, tako da na hiši ni nobenega dolga!

Nasprotniki so napravili, samo da nagajajo nam, zadrugo v Velikovecu. Zato je naše društvo prav ugodno kupilo tam Kabonovo hišo ter napravilo podružnico, ki je že pričela delovati. — Dohodkov je imela zadruga doslej 15.323 gld., stroškov 14.583 gld.

G. Ivan Kač iz Žalca na Štajerskem je govoril o pomenu zadrug nekako tako-le: Toliko zanimanja, tolike udeležbe pri otvoritvi novega skladišča nisem pričakoval in nisem še našel nikjer. To mi je v ponos, da morem Vam danes govoriti.

Če se ozremo v duhu nazaj za 50 let ter pogledamo, kako je živel kmet takrat in kako živi dandanašnji, — kolika razlika! Pred 50 do 60 leti je bil kmet še tlačan graščanov in drugih gospodov, ali bil je bolj prost kot danes. „Svoboda“, ki se je začela oznanjevati l. 1848., je začela potapljati našega kmeta, ki je postal zdaj suženj kapitala in to suženjstvo je mnogo hujše od prejšnjega tlačanstva. Kako težko je dandanes gospodariti, ve vsakdo. Od zore do mraka se trudi kmet, še po noči ga tarejo skrbi, a kolikokrat brez uspeha. Vedno bolj se potaplja v dolgove.

Mnogim še ni znano, kako so zadolžene naše kmetije. V Avstriji imamo na kmetiska posestva vknjiženih dolgov nad tri tisoč milijonov goldinarjev. To je toliko denarja, da bi ga, ako bi se izplačal v srebru, celi vlaki ne mogli spraviti naprej. H temu moramo pa prišteti še dolgove, ki so dani na osebni kredit in ki iznašajo gotovo polovico vknjiženih dolgov. Lahko torej rečemo, da je na kmetijah dolgá do pet tisoč milijonov goldinarjev. V Avstriji je jedva 30 milijonov hektarov zemlje (polja), ki je vredna kakih šest tisoč milijonov goldinarjev, torej je od vseh zemljišč komaj ena četrtnina nezadolženega posestva. Ali torej kmet moreš reči, da si posestnik svojega zemljišča? Ne! Posestnik je oni, ki ima denar, — veliki kapital. Če pojde tako naprej, bode kmet v doglednem času zopet tlačan.

Sami dobro vidite, kako daleč smo že prišli v dolgovih. Tako je prišlo na Laškem, kjer samostojnih kmetov takorekoč več ni, in kjer zemljo obdelujejo samo še najemniki, a gospodarji so veliki bogataši. Kmet je tam le še suženj. Ljudstvo doma ne najde več dela in zaslužka; iti mora s trebuhom za kruhom v druge kraje. Koliko laških delavcev dobi zaslužka samo v naši Avstriji! — Še žalostnejše so razmere na Angleškem. Angleška je silno bogata dežela, a bogastvo je le v rokah nekaterih ljudij, ljudstvo pa umira gladu. Nikjer jih ne umira toliko gladu, kakor ravno na Angleškem.

„Za božjo voljo, poženite!“ kliče smehljaje se kralj, „sicer dobimo tukaj lepih rečij slišati. Ako celó ničesa nočete vzeti, pa obdržite skromni dar kot doto vaši hčerki, in ako hoče priti v mesto, —“

„Še tega se manjka, da bi svojega otroka pošiljala v vašo Sodomo in Gomoro, kjer zviti postopači na dvoru za vsakim dekletom —“

„Proč, proč — naprej!“ ponovi kralj, in hitro zginejo vozovi iz sela.

Povest ne pové, je li kralj Maks še kedaj obiskal krčmarico v Ribjaku, da bi se ondi naužil okusnih rib in — resnic.

„Am. Slov.“

Smešničar.

* (Mož za pečjo.) V Lukovi krčmi je bil na steni pri sobinih vratih naslikan mož s klobukom v roki ter s tem-le podpisom:

„Bog Te živi,
Gost premili!
Glej, tam za pečjo
Te čaka nekdo!“

Kogar je pekla radovednost, da je šel gledat za peč »kdo ga čaka«, našel je tam naslikanega možica, ki se je od smeha držal za trebuh. Pod njim pa je bilo pisano:

„Možicelj tam na steni,
Pošilja vse norce k meni!“

* (Skupil jo je.) Trije Podgorci pridejo v večje mesto ter zijajo gori po oknih visokih hiš. Na nekem oknu sloni ošaben meščan ter se posmehuje kmetom: „Kaj zijate, ali mislite, da je to cerkev?“ — „O ne“, hitro zavrne Jernač, „ko bi bila cerkev, bi satan ne gledal skozi okno“.

— Slične razmere vladajo tudi že v naši državi, v Galiciji, na Hrvaškem, kjer je kmet popolnoma v židovskih rokah. Krščanski kmet je suženj židu, kar je hujše, kakor je bilo takrat, ko je tlačnil grajščakom. — Če čakamo, bode i pri nas tako. Saj že vidimo, kakor se morajo tudi iz mnogih krajev na Slovenskem ljudje izseljevati v tujino, ker doma nimajo več kruha. Če čakamo, prišlo bode to i na nas; a do tega ne sme priti.

Pomagati si moramo sami! Ne smemo se zanašati in čakati drugih, da nam pomagajo, ne smemo se zanašati na državo, ker i ta nam ne more v vsem pomagati, in tudi ne zna. Kdor se samo na druge zanaša, je zgubljen. Mnogo so že pisali in govorili, da je kmetu treba pomoči, a storili niso ničesar. Pomagati si moramo sami z združenimi močmi.

Pesnik Aškerc nam podaja v neki pesmi lepo priliko. Pripoveduje, kako je neki mož obležal ob cesti ob blatu ter klical na pomoč. Pride mož, ki mu reče: Jaz ne morem priti do tebe, poskusi sam, vstani sam in potem ti bom rad pomagal naprej. Tudi kmet tiči globoko v blatu, v dolgovih. A sam se mora dvigniti, sam si mora najprej pomagati, potem bodo ga radi podpirali i drugi, na pomoč bo mu potem morala priti tudi država.

Zadruga vam je nekaj novega. Če se vojskovodja podá v boj zoper močnega sovražnika, ne vzame s seboj le 10 tisoč mož, marveč združi vso armado. Zakaj? ker v edinosti je moč! Tako se morajo zbrati in združiti tudi kmetje v borbi zoper mogočnega nasprotnika, zoper kapital; posameznik ne doseže ničesar. — Poreče kdo: Jaz delam, da več ne morem, kako naj si še pomagam sam? — Odgovor ti dá lepo poslopje, ki se je blagoslovilo danes: to ti pravi, da moraš delati z združenimi močmi. Skupno naj se kmetski pridelki prodajajo, skupno naj se potrebno nakupuje, ker tako ostane kmetu dobiček. Ni vse eno, ali trije kmetje, ali tisoč kmetov vkup prodá svojo pšenico. Če jih je veliko vkup, bode kupec rad prišel in ni treba ponujati blaga od hiše do hiše. Pred 6 meseci sem ustanovil prvo zadrugo v Cvenu na murskem polju. Mnogo kmetov mi je takrat reklo: Imamo precej pšenice, a kaj, ko je ne moremo prodati. Židje v bližnjem trgu nam nočejo dati primerne cene, nihče drugi pa pšenice ne kupi. Vprašal sem jih, koliko imajo vkup pšenice. Rekli so mi, da 6 do 7 vagonov. Na moj nasvet so se kmetje združili, v 8. dneh je bila pšenica skupno prodana v Celje, in kar je glavna stvar: Kmetje so jo prodali veliko boljše, kakor bi jo kdaj mogli prodati doma.

V združenju je torej moč in če kmet svoje pridelke boljše prodá, bode gledal tudi na to, da mu njegovo zemljišče več obrodi ter prinaša več dobička in da dvigne one zaklade, ki ležé v zemlji. — Zahteve združenih kmetov mora slišati tudi država, ljudstvu pošiljati učiteljev, ki ga učé umnega gospodarstva. — Posebno je kmetom gledati tudi na to, da svoje dohodke zboljšajo tako, da ž njimi morejo pokriti svoje stroške. Mnogo je krivo slabega stanja mnogih kmetov ravno to, da ne znajo računati, da ne gledajo na to, da bi jim posestvo več neslo.

Mnogo se lahko pomaga z umetnimi gnojili, katere posameznik težko naroča, a zadruga jih lahko priskrbi za vse. S tem dobi se več krme in potem več mleka, ki se lahko porabi v zadružnih mlekarnicah. Najlepši izgled za to nam je mala Švica, kjer je na kmetih veliko blagostanje. To so si kmetje pridobili pa samo s tem, da so se združili. Kar je mogoče tam, mora biti mogoče i pri nas.

Dobiček, katerega vlečejo sedaj židje iz kupčije z našim blagom, obrani si lahko kmet sam. In tako bode rastlo tudi blagostanje, siromaščina, ki se sedaj razširja vedno bolj, mora se potem omejiti. „Südmarki“ bode kmalu na Slovenskem zmanjkalo tal, ako se ojači naš kmet.

Vse to moremo pa doseči le z zjedinenimi močmi. Če ostane pa vsak záse, potem gotovo poginemo. Na zjedinjene kmete se bo morala več ozirati tudi vlada. Kakor trgovcem in obrtnikom bode morala dati tudi kmetom kmetkega kamore, kjer se bo delalo za korist kmetov. Če bi imeli kmetje tako zastopstvo, izostalo bi bilo gotovo marsikaj, kar se je zgodilo le na njihovo škodo. Tam bo kmet lahko in odločno zahteval, kar mu gré. Zahtevati moramo za nas zlasti kmetijskih in gospodarskih šol. Vsakemu trgu že dajejo meščanske šole, samo kmetski mladini ne strokovnih šol. Imeti hočejo kmeta neumnega, ker vedó, da ga potem tudi lahko izkoriščajo. — S tem, da bode kmet ložeje živel na svojem posestvu, vzbudila in utrdila se mu bode tudi ljubezen do rodne zemlje, iz tega se mu bo okrepčala tudi ljubezen do národa, za katerega pravice in obstoj se bode odločno potegoval. In da se to zgodi, v to pomozi Bog! (Živahno odobravanje.)

Gosp. deželni posl. Fr. Grafenauer: Odgovoriti mi je na vprašanje, kako koroški kmetje gospodarijo. — Pridno, a ne prav, in zato gospodar-

stvo i na Koroškem hitro propada, kakor propada drugod. Prišlo je torej tako daleč, da tisti, ki prideluje kruh, kruha nima. Novo „svoboda“, ki jo je nam prineslo leto 1848., znali so si izkoristiti malone samo nasprotniki. Hitro so si prisvojili denar, s kapitalom vrgli so se najprej na kmetkega pridelke in bilo je lahko mogoče, da so vlekli iz njih velik dobiček, ker kmetje niso bilo zjedinjeni. Mnogokdo je mislil samo do praga; do drugih mislij, do skrbi za občni blagor se ni povspel in tako je propadal, kakor kažejo premnogi žalostni izgledi.

V današnjih časih posamezen človek nič ne velja. In res vidimo, da so do kmeta vsi stanovi združeni. Le on dela sam zase, dostikrat v needinosti in zato propada. — Prekupčija je v nepoštenih rokah. — S kmetskimi posestvi se sme storiti, kar se hoče; kmetu lahko vzamejo vse in ona „prostost“, ki ima svoj izvir samo v brezverstvu, je rodila oderušstvo, katero je že toliko ljudij spravilo na beraško palico. Nasprotniki kmetkega stanu so prišli tako daleč, da jim ničesar drugega ni sveto, kakor dobiček, in ne pošten dobiček, marveč oderuški.

Tudi koroški kmetje do zadnjega časa niso mislili na to, da bi se zjedinjili ter si res pomagali z združenimi močmi. Gospodarili so dosti pridno, a ne prav. Kmet mora preskrbeti z živžem četrtna usta: državna, deželna, občinska in svoja. Na vse strani mora plačevati, dohodki so vedno nižji. Dokler niste edini, si svojega stanja ne bodede zboljšali. — Veselo je, da se je storil tukaj z novim skladiščem prvi korak k združenju koroških kmetov. Le združite se trdno s pravim medsebojnim zaupanjem!

Govornik nato omenja še, kako škoduje kmetu pomanjkanje poslov, o preskrbovanju za starost itd.

Novo skladišče, kmetje, je in bode dokaz vaše edinosti! Nasprotniki za vas doslej prav ničesar niso storili, marveč le pomagali kopati grob za vas. In še zdaj na nezaslišan način psujejo in grde vaše voditelje, ki se žrtvujejo in delajo za vas. Kako sovražen Vam je liberalizem, veste! Oče liberalizem je imel 50 let časa skrbeti za otroka, za vas. Liberalci tega niso storili. Zato je ali oče za nič, ali otrok. Sin je dober, preostaja torej le, da je oče slab in to je tudi res. Vse javno življenje nam kaže, kako je liberalizem s svojimi napravami in postavami škodoval kmetkemu stanu.

Pred tremi leti, ravno ob tem času, se je otvorila „Národna šola“ v Št. Rupertu ob Velikovecu. Danes se otvarja novo skladišče. Dva hrama imate sedaj podjurski Slovenci: tam se skrbi za dušo, tu za telo. Obeh je treba in združiti moramo obojno skrb, ker le tako pridemo naprej! (Burno odobravanje.)

Gosp. dr. Ivan Šusteršič iz Ljubljane, od zborovalcev pozdravljen z živahnimi „živio“-klici, spregovori nekako tako-le: Dragi koroški rojaki! S srčnim veseljem pozdravljam Vas, došle v tako ogromnem številu k otvoritvi prvega zadružnega skladišča na Koroškem; pozdravljam vas v imenu „Gospodarske zveze“ v Ljubljani, okrog katere se je doslej zbralo že 120 zadrug. Dva govornika sta že razpravljala o velikem pomenu zadrug. Zadruga ni izraz národnega boja, kakor hočejo nasprotniki zatrjevati, marveč izraz gospodarskega boja, katerega bje kot za svoj obstanek, za svoj vsakdanji kruh, za se in svojo deco. V tem boju se moramo združiti vsi, ker imamo vsi ene in iste potrebe in koristi.

Kmetki stan hudo boleha, kakor priznavajo vsi; bolnik je. Nevarnost je velika, ker on je jedro ljudstva, stebel države; če on pogine, lahko naredimo križ tudi čez državo. — Tudi vlada je že spoznala, da se mora nekaj zgoditi, ali zgodilo se vendar le ni ničesar, ker je bila moč nasprotnih sil prevelika, moč onih sil, ki imajo bolj kot vlada sama, kot ministerstva, kot dvorni svetovalci državno krmilo v rokah, in ta sila je židovski kapitalizem. Liberalizem, ki je oče tudi kapitalizmu, je najhujši sovražnik kmeta in to kot stanú.

Zadruga so pričetek prepotrebnega združevanja, ako hočemo, da se vzdrži sedanji družabni (socijalni) red. — Danes je kmet še pleča, po katerih razbijajo vsi; na njegova ramena nalagajo bremena vsi, a drugače ga ne marajo poznati. — Če pride kmet v pisarno, v ta ali oni urad, kako se mu tolikokrat godi. Še ničesar ni zinil, in že vpijejo nad njim. Našemu slovenskemu kmetu pošiljajo uradnike, ki niti njegovega jezika ne razumejo. Če kmet uradnika, ki je vendar postavljen za ljudstvo, a ne ljudstvo za njega, ne razume, se začne ta kregati, vpiti in kmetu vsled tega le prevečkrat upade pogum. Korak za korakom videti mora kmet, kako se mu kratijo pravice, zajamčene mu v postavah, to pa vsled tega, ker se kmetje kot stan ne zavedajo svojih pravic in svoje moči! Če bi si bil kmet svest tega, potem bi hoteli poznati ono silo, ki bi se mu mogla zoperstavljati. Če se združi kmet, če se zavé svojih dolžnostij, morajo se pod težkimi ko-

raki kmetskih množic podreti kvarne stavbe liberalizma.

Kmet je bolan, in godi se mu kakor bolniku, ki je prišel k zdravniku, pa je tožil, da ga boli roka; kolikorkrat jo prime, ga zaboli. — „Pa je ne primi“, je bil kratek odgovor zdravnika. — Vprašati mora, kako je kmet toliko časa mogel nositi težka bremena. On ima krepke kosti, pravijo. Da, ali tudi te kosti so že začele pokati in zadnji čas je, da pride pomoč. A to najdemo samo v združenju.

Prevažna je gospodarska stran kmetskih zadržev. Če prodaja kmet sedaj svoje pridelke, jih dobi v roko navadno prekupec in potem gre do navadno skozi več rok, predno jih dobi oni, kateri jih potrebuje in zauživa. Do 10 ljudij je med tem profitiralo in vleklo dobiček od kmeta, kakor od onega, ki mora pridelke nazadnje plačati. Kdo je torej goljufan? Kmet in konsument (oni ki pridelke zauživa). Dandanašnji cena žitu nikakor ni odvisna od tega, koliko se ga je pridelalo in kako jo blago, ampak odvisna je od špekulantov, ki igrajo z žitom na borzi. Kakor hočejo, določajo ti cene žitu in igrajo tam z žitom, ki se nikjer ni pridelalo.

Ravno v jeseni, ko spravlja kmet svoje pridelke, padejo cene žitu, da ga prekupec morejo ceneje kupiti. Ko so kmetje žito prodali, grejo cene zopet navzgor. Takrat imajo špekulantje vse žito v svojih shrambah, in oni potem določajo, oziroma zvišajo cene za konsumente. Dobiček imajo torej oni, ki so ljudstvo prav — goljufali. — To se more zabraniti edino le po zadrugah. Posameznikom so roke zvezane in oni se opisanega odedrušstva ne morejo ubraniti. Če je združen kmetski stan, bode močnejši kot vsak drugi, bode nepremagljiv. Potem bode v položaju, v katerem je dandanašnji veliki špekulant. Ta dobro vé, kaj zanj pomeni, da more žito shraniti po svojih shrambah in ga prodajati, kedar hoče, ker potem narekuje tudi cene, katere on hoče.

Če tudi kmetje svojega žita ne prodajo takoj, kakor morajo storiti sedaj, marveč ga spravijo po svojih zadrževnih skladiščih, potem morejo tudi oni narekovati in določevati cene, ker imajo oblast v roki. Ostane jim tako tudi dobiček, katerega imajo sedaj večinoma le tuji, kmetu po mišljenju in rodu tuji ljudje. Kmečke zadruge gotovo tudi s konsumentami ne bodo ravnale tako brezsrčno, kakor se ravna ž njimi dostikrat sedaj, ter bodo dajale svoje blago po pravičnih cenah.

Glavni temelj združnega življenja mora pa biti krščanska ljubezen, krščanstvo in njegove večne ideje, katere nam je prinesel iz nebes naš Gospod in Zveličar, morajo prešinjati združno življenje. — Izgled za to so nam srednjeveške obrtne zadruge. Dokler je v njih vladal pravi in živi krščanski duh, so procvitale; ko je propadel ta, propadle so tudi zadruge same. Če bode tako mišljenje prešinjalo združane, njih mišljenje in delovanje, potem bodo tudi zadruge same prospevale.

Ne manjkalo bo, zlasti ob začetku, mnogo težav in ugovarjanja. Prekupci bodo morda sedaj ponujali boljše cene, a ne dajte se zapeljati na take limanice; njim je samo na tem ležeče, da uničijo zadruge, a račun bi pozneje morali plačati vi! Torej pazite na početje nasprotnikov. Kdor noče odpirati očíj, mora dostikrat odpirati mošnjo; vémo, kako dolgo je imel kmet oči zaprte na svojo škodo. Zaupajte eden drugemu, odstranite slabe lastnosti nevoščljivosti in stojte eden za vse, vsi za enega! Ne bojte se nobenega; če je kmet združen, se nihče ne bo mogel ustavljati temu toku!

Izbornemu govoru je sledilo dolgotrajno živahno odobravanje in ploskanje.

Prečitali so se dalje došli brzojavni pozdravi. Došli so med drugim sledeči brzojavi:

Celovec. Posojilnice so prvi steber naše gospodarske neodvisnosti, zadruge bodijo pa drugi. Živi, rasti, procvitaj prva naša zadruge! Slava njenim ustanovnikom in vsem zbranim Slovincem!
Dr. Kraut.

Celovec. Tujec naj ne izkorišča
Žuljev kmečkih rok!
Trdno stavba stoj skladišča,
Čuj nad taboj Bog!
Slovenski bogoslovci.

Dunaj. Ker sem zadržan udeležiti se slavnosti, srčno kličem zadrugi in drugim zbranim: „Živio“! Naj zadruge vedno prospeva in procvita!
Kovač.

Gosp. **Podgore** je dal nato še nekaj navodil o poslovanju zadruge.

Poljedelskemu ministerstvu se je izrekla enoglasno zahvala za podeljeno podporo in prošnjo za nadaljno naklonjenost, kar se je takoj brzojavno sporočilo g. poljedelskemu ministru.

Nato se je g. Podgore zahvalil s prisrčnimi besedami govornikom in vsem zborovalcem ter zaključil shod z burno sprejetimi „živio“-klici papežu Leonu XIII. in svitlemu cesarju Francu Jožefu I.

Konečno so priredili zborovalci srčno ovacijo g. odvetniku dr. Šusteršiču, kateri je baš zadnje dni moral prestati toliko krivičnih in lažnjih napadov od slovensko-liberalne strani. — Pozdravili so dalje še posebej tudi mil. g. prošta Serajnika ter mu izrekli zahvalo za častno udeležbo z iskrenimi „živio“-klici.

V spodnjih prostorih skladišča se je na to razvila živahna prosta zabava, katero je godba otvorila z lepo igranim „Naprej zastava Slave“. Godba je na to pridno svirala razne komade. Med navzočimi je vladalo srčno veselje, da se je slavnost tako lepo in srčno izvršila. Le prehitro smo se morali ločiti, a razšli smo se z veselo nado, da bode novo skladišče gotovo prospevalo v blagor in korist koroških Slovincem in da prvi naši zadrugi v Sinčivasi kmalu sledijo druge!

Ministerski predsednik grof Clary se je zahvalil za poslani mu pozdrav s sledečo brzojavko do načelnika zadruge, g. župana Piceja:

Dunaj. Najsrčneje se zahvaljujem za prijazen pozdrav, katerega ste mi poslali v imenu gospodarske zadruge v Sinčivasi. *Manfred grof Clary.*

Poročilo „Gospodarske zadruge“.

Uradni dan je bil minuli torek 31. oktobra precej živahen; žita je zadruge vsprejela ta dan za 578 gld. Zadruge so posebno veseli kmetje ob južnem bregu Drave; tako je jeden pripeljal zadnjič svoje blago v Sinčivas in je dobil, kolikor se je zadruge upala nadati ta dan. „Glejte, je dejal kmet, kako je to za nas dobro; če jaz zdaj žito peljem v Velikovec, dobil bom le toliko, kolikor ste mi vi nadali, vsaj so mi trgovci že hoteli odkupiti blago, pa ga nisem dal. Tu pa imamo še kaj upati, kedar bo prodano, navrh pa mi ni treba voziti v mesto, ni mi treba plačevati mitnine, ni mi treba izpregati v gostilni, marveč morem kar naravnost iti domu. To je za nas dobro, povedal bom vsem sosedom.“

Prav je imel ta kmet; zadruge bode tudi v Sinčivasi lahko več plačevala kot v Velikovcu, ker vozniki računijo pri vožnji zdaj za vsak žakelj 10 kr. Opozarjamo kmete, prihajajoče v Velikovec z vozom, naj pridejo k zadrževni hiši, tam lahko nalože nekaj blaga in si na poti domov kaj zaslužijo, zadrugi potem ne bo treba najemati tujih voznikov. Res da zadruge po 10 kr. za žakelj ne bo plačevala, ker se to odboru zdi preveliko, plačala bo po 8 ali 9 kr. Opozarjamo zadrževnike tudi, da bodo prekupci v začetku, ko imajo blago naročeno, ponujali posebno dobre cene. Zadruge nima nič proti temu, če zadrževniki potem oddajo svojega blaga prekupcem, zadruge od tega nima škode, njeni namen je, priboriti kmetom boljše cene, in če se to doseže, bode odbor si svest, da je svoj namen dosegel.

Potem pa zadrževnike prosimo, če hoče kateri pripeljati zdaj v tem času, ko bo največ prometa, veliko žita, morebiti par vozov na enkrat, potem naj, če mogoče, to popred zadrugi naznani. Sicer bi se utegnulo zgoditi, da zadruge ne bi imela kedaj dosti denarja, da bi mogla dotičnika zadovoljiti. Promet bo morebiti velikanski, in odbor ne vé, ali mu bo mogoče vsakokrat o pravem času dobiti velike svôte, ki jih bo potreboval; če bo pa le pravočasno vedel za potrebo, se bo potrebno poskrbelo. Če bi se pa vkljub temu kedaj zgodilo, da bi mu za izplačevanje žita zmanjkalo gotovine, pomislite, da smo v začetku in da odbor danes še ne vé, ali bomo spečalito zimo 50 ali 100 ali 150 vagonov žita. Začetek je pač težaven, in morajo zato imeti zadrževniki nekoliko potrpljenja z odborom, odbor pa z zadrževniki.

Državni zbor.

(Izvirno poročilo iz Dunaja.)

Odgovori na vladno izjavo.

V nastopnih štirih sejah od dné 24. do 27. oktobra so odgovarjale do malega vse politične in parlamentarne stranke grofu Clary-ju na njegovo vladno izjavo. Taki razgovori nemajo drugega namena in pomena, kakor ta, da vlada sama in ljudstvo izpozna, katere skupine ministerstvu zaupajo in katere mu nasprotujejo. Sicer pa je cela razprava brez kakega dejanskega uspeha, ker govorniki ne smejo postaviti nijednega predloga in ker zbornica po končani razpravi ali debati o vladni izjavi ne glasuje.

Kaj sodijo levčarske nemške stranke o novi vladi?

Levičarjem izjava novega ministerstva ugaja, pričakujejo le še to, da bi vlada svoje obljube tudi dejansko izpolnila. V tem smislu sta govorila posl. dr. Hofman-Wellenhof v imenu nemške ljudske stranke in posl. dr. Pergelt v imenu nemško-

napredne skupine. Po njunih željah mora Avstrija vsled sedanjih razmer in vsled zgodovinskega razvitka biti in ostati edino le nemška država. Grof Clary je z odpravo jezikovnih naredb za Česko in Moravsko poravnal grozno krivico, ki jo trpé zatirani Nemci v Avstriji! To pa še ne zadostuje. Novo ministerstvo mora preklicati vse jezikovne naredbe po drugih deželah, mora razglasiti nemščino kot državni jezik, mora liberalnim Nemcem izročiti vladno krmilo; dokler tega ne bo, ne bodo niti nemško-narodovci niti liberalci vladi zaupali ali jo podpirali. — Dunajski župan dr. Lueger je kot vodja krščansko-socijalne skupine izjavil: krščanski socijalisti ali antisemitje se počutijo prav dobro v zvezi nemške vzajemnosti. (S tem je dal breo katoliški nemški stranski, ki še vedno drži s slovensko desnico.) Njegovi pristaši bodo sedanjo vlado le podpirali, ako resno skrbi za to, da se zboljšajo prežalostne gospodarske razmere; kajti obrtnik in „nemški“ kmet zahtevata nujno podporo in ta je jima bolj potrebna, kakor fužinarjem in tovarnarjem. Vlada mora parlamentarnim potom dognati avstro-ogersko nagodbo v prid Avstrije, ne pa na dobiček ogerskih judov. V ta namen naj se združijo vse stranke k resnemu delovanju v obrambo in v blagor Avstrije. — Zastopnik nemških liberalnih veleposestnikov, dr. Baernreiter, je govoril pomenljivo, priporočal vladi, naj prej ko mogoče predloži jezikovni zakon ter je zatrjeval, da hoče njegova stranka podpirati sedanje ministerstvo, ako sedanjo ustavo še bolj utrdi in razširi — seveda v nemško-liberalnem duhu.

Izjava socijalnih demokratov.

Po odstopu grofa Thuna so se spremenili nekaj tako divji mokračji v mirna jagnjeta. Sedanja uradniška vlada jim je po volji, prikupila se jim je s tem, da namerava odpraviti kolek (štempelj) za časopise in koledarje. Sicer ostanejo na svojem stališču in bodo vlado pustili pri miru. Tako sta povdarjala njih voditelja posl. Hanich in Daszinsky. Jurij Schönerer pa jim je porogljivo klical: „Slava cesarskim in kraljevim mokračem.“

Stališče Schönererijancev.

Schönerer ni posegel v razpravo, pač pa njegovi pristaši: Wolf, Türk, dr. Fochler in Iro. Nekdaj tako ljutega volka danes ni bilo več spoznati; vedel se je kot pohlevno jagnje. Obljubil je, da se hoče poboljšati. Priznal je, da so on in njegovi somišljeniki zanesli med nemško ljudstvo oni vihar, ki je zadnji dve leti divjal po Avstriji. Sebi je pripisoval zaslugo, da so levičarji strmoglavili tri ministerstva (Badeni-Gauč-Thun) in da je sedanja vlada preklicala jezikovne naredbe. Ako je grofu Clary-ju mar do tega, da se loti zbornica koristnega dela, naj dožene te-le tri zahteve: Nagodbo z Oggersko naj skleni državni zbor, in sicer z onimi premembami, katere predlaga nemška levica. Drugič naj predloži vlada jezikovni zakon z jasno določbo, da je nemščina državni jezik. Tretjič je treba zagotoviti, da se vlada ne bode več poslužila posilnega § 14. Ako ne — bodeta zbornica in ministerstvo doživela obstrukcijo hujšo od prejšnje. Schönererjev pajdaš, posl. Iro, je povdarjal, da odprava jezikovnih naredb njegovim stranki ne dá povoda, da bi sedanji vladi zaupala. Treba je od Avstrije ločiti Galicijo in Dalmacijo, da za Nemce ozdravi. Wolfa in Irota pa je prekosil njuni tovariš živinozdravnik posl. Türk. Wolf je vladi svetoval, naj v Prago pošlje nekaj batalijonov in tako siloma zatre češko gibanje. A Türk je naravno klical na pomoč pruske polke in kanone zoper avstrijske Slovence. (!!!) Grof Clary je slišal to veleizdajsko groznjo — a vlada je molčala. Kam smo prišli?!

Razmere med večino in vlado.

Vodja sedanjega ministerstva je prevzel, kakor pravijo med drugim to nalogo, da razbije desnico in osnuje čisto liberalno večino. Nakana pa je povodom razprave o vladni izjavi popolnoma spodletela. Kajti vsi govorniki raznih desniških strank so povdarjali, da jim je vse ležeče na tem, da desnica še nadalje ostane trdna in se zvesto oklepa svojega programa. V imenu cele desnice je vitez Jaworski grofu Clary-ju odgovoril približno to-le: Poljski klub je že davno pred vladno izjavo izrazil željo, da nastane mir v zbornici. Poljski poslanci niso prijatelji § 14., s katerim si je prejšnja vlada morala pomagati vsled nemške obstrukcije, zato so se mnogo trudili, da bi ustvarili redne razmere. Kakor vlada, tudi Poljaki želé mir med avstrijskimi narodi, toda ta vlada ne bode napravila miru, ker je zahtevala žrtev samo od jedne strani, ko je preklicala jezikovni naredbi za Česko in Moravsko. S tem činom je vlada dokazala, da ni neutralna, da ni nad strankami, temveč hoče vladati v smislu in po željah opozicije. Iz vladne izjave veje sapa uradniškega centralizma, ker vzbuja nezaupnost pri vseh pristaših avtonomije. Od početka državnozbornskega življenja so Poljaki ne gledé na menja-

joče se vlade vse moči zastavljali na cesarsko hišo, moč in potrebne države. Na tem stališču bodo tudi v bodoče, toda v zvezi s sedanjo večino. (Burna pohvala na desnici.) Zato izjavljajo govornik, da z ozirom na vladno izjavo poljski poslanci ne zaupajo sedanji vladi (živahno ploskanje), temveč bodo ravnali po skupnih načelih sedanje desnice, s katero hočejo ostati v trdni zvezi.

Stališče in odgovor čeških poslancev.

Odprava jezikovnih naredb in neki tajni ukaz pravosodnega ministra Kindingerja, ki češčino izključuje od notranjega uradovanja, je češki narod vse povsodi do celega razburil. Nova vlada je s tem korakom krenila na levičarsko stran, se udala prusaškemu povelju zmagovitih Wolfjancev, odobrila obstrukcijo, kršila ustavno zajamščeno ravnopravnost češkega jezika, do srca ranila slovanske narode in si spodkopala ugled državne oblasti. In vendar je stopil grof Clary pred državni zbor z izjavo: „Vlada je neutralno sestavljena,“ t. j. stoji nad strankami; „vlada se bo ozirala na zakonito priznane enakopravnost raznih jezikov“ . . . „ter se bo ogibala vsega, kar razno razdružuje in vse podpirala, kar jih zjedini.“ Ni torej čuda, da so se postavili vsi zastopniki češkega naroda takemu ministertvu kot en mož po robu. Prvi se je oglašil načelnik konservativnega češkega veleposestva grof Palfy. V navdušenih besedah je govornik branil jezikovne navedbe ter vladi očital, da je storila češkemu narodu veliko krivico, ko mu je odvzela jezikovne navedbe. Češko veleposestvo zato vladi izraža svoje nezaupanje ter slovesno izjavlja, da bo trdno kot eden mož stalo ob strani čeških poslancev v boju za ravnopravnost.

Mladočehi so poslali svoje najboljše govornike kot tožnike zoper novo vlado. Dr. Stransky, dr. Kramar, dr. Začek, dr. Pacak in dr. vitez Plaček so jako rezko in odkrito preračevali vladno izjavo in brezobzirno razkrinkali namene, ki jih je novo ministertvo pokazalo s preklicom jezikovnih naredb in s tajnim ukazom. Iz besed vseh čeških govornikov je odmeval izraz globoke žalosti in srčne bolečine češkega naroda zaradi velike krivice, ki se je storila od vladne strani temu ljudstvu, katero je bilo vsikdar zvesto udano svojemu vladarju. Seveda so češki zastopniki grofu Clary-ju izrazili popolno nezaupanje in njegovi vladi napovedali odločno nasprotstvo.

Izjava „Zveze“.

V imenu in po naročilu „krščanske slovanske zveze“, v kateri so zastopani Jugoslovani in Rusini, je predsednik dr. Bulat oddal to-le izjavo: „Izjavljamo, kar smo že opetovano storili, da hoče „Slovanska krščansko-narodna zveza“ tudi v bodoče postopati solidarno z desnico ter ž njo sodelovati pri izvrševanju skupnega programa. (Pohvala.) Vedno smo se trudili, da se obnovi normalno razmerje v državnem zboru, in hočemo tudi v prihodnje pospeševati vspešno in plodno državnozbornsko delovanje. Skušali smo vedno pospeševati pošteno spravo in utrjevati narodnostni mir. Zato pa globoko obžalujemo, da sta bili jezikovni navedbi za Češko in Moravsko brezpogojno preklicani (pohvala), dočim bi bila že v korist državne oblasti vlade prva naloga, da uredi jezikovno vprašanje v vseh kronovinah in deželah na podlagi ustavno zajamčene ravnopravnosti vseh narodov v Avstriji. (Pohvala.) Zato bomo vse storili, da se prej ko mogoče poleže narodnostni prepir in reši jezikovno vprašanje. Toda prepričani smo, da bo ustreženo izkušenim potrebam z ozirom na uradni jezik pri sodnih in upravnih oblastvih le po načelu, da računajo s potrebami prebivalstva ter se v nuanjem in notranjem poslovanju poslužujejo jezika strank. (Tako je!) Z ozirom na izobraževalne potrebe smo vedno zagovarjali stališče, da se v šoli vzgaja v versko-nravnem duhu (pohvala); ob enem pa naglašamo, da je prvi pogoj prvega pouka, ako se vrši v materinem jeziku. (Pohvala.) Ako naglašamo vspešno državnozbornsko delovanje, mislimo tudi na državne potrebe, in sicer z ozirom na skupno državo, kakor tudi na tostransko državno polovico. Konečno radi sodelujemo pri delu v pomoč poškodovancem vsled raznih uim in za gospodarske potrebe prebivalstva, pričakujemo pa, da bo vlada od svojih uradnikov zahtevala v vsakem pogledu nepristransko blagohotnost nasproti prebivalstvu.“ (Živahna pohvala.)

Odgovor nemških katoličanov.

Izjava katoliške ljudske stranke je bila od vseh najkrajša. Njen načelnik dr. Kathrein je v par minutah prečital izjavo, da je treba državnozbornsko delo zopet pričeti, — jezikovno vprašanje po zakonu urediti in v tem slučaju tudi sedanjo vlado podpirati. „Ali je to vse?“ vpraša ga nemški posl. dr. Schücker. „Da, jaz sem povedal vse“, — mu odgovori dr. Kathrein, — kar je vzbudilo splošen smeh.

Obširnejše in odločnejše je govoril opat Treuinsfels v imenu katoliškega središča. „Mi se

hočemo držati desnice“, je povdarjal, ter ob enem pozivljaj vse stranke na skupno delo, ker vsak narod ima enako vrednost v državi po cesarjevem geslu: „Pravičnost je podlaga kraljestev“ . . .

Volitev v delegacijo,

ki se je vršila v 7. seji dne 28. okt., je dokazala slabost sedanje vlade in odločilno moč večine. Grof Clary je želel, da se zastopniki posameznih dežel volijo v delegacijo še pred praznikom vseh svetnikov. Večina pa je rekla, da bo volila odposlanca (delegata), kekar bo sama hotela. V tej zadregi je prosilo ministertvo cesarja za pomoč. In res je cesar posredoval. Grofu Clary-ju je brzojavil: „Prosim, obvestite Jaworskega, da bi meni bilo jako všeč, ako bi se volitve vršile pred državnozbornskimi počitnicami in da Me je poročilo o odloženju volitev mučno zadela. — Franc Jožef.“ Iz tega telegrama je jasno, da sedanja vlada sama ob sebi nema nobenega vpliva in vladar sam pripoznava moč desnice, ker se je obrnil na vodjo večine, na poljskega posl. Jaworskega, ne pa na nemško levico. Levičarji so vsled tega zelo poparjeni. Cesarjevi želji se ni mogla ustavljati nijedna stranka, ki še prisega na zvestobo svojemu cesarju in zraven svojih ne prezira nujnih državnih potreb. Volitvi so ugovarjali le Schönererijanci in mokračji, ki so se nadejali, da bodo nemški levicariji, med njimi zlasti koroški radikali, po dogovoru preprečili volitve, če ne gre drugače, tudi s silo. A levičarji so pustili Schönererijance na cedilu. Koj ob pričetku seje je Schönerer zahteval, naj se poslancem vrnejo pokrovec od poslaniških sedežev, češ, da jih nujno potrebujejo, kar pa je predsednik smehljaje odklonil. Ko se je pričela volitev, pričeli so tudi vpiti Schönererijanci in so kričali skoraj do konca volitve. Iro je kričal: „Najvišji telegram na pana Jaworskega je pomagale.“ Wolf: „Krasen pogled na te junake“ (poslance). „Sram Vas bodi!“ Ko je bil Wolf poklican, da glasuje, vskliknil je: „Hudič Vas vzemi vse skupaj!“ itd. Vkljubo vsemu kričanju se je vršila volitev delegatov redno. Koroško deželo bode v delegaciji zastopal dr. Lemisch, njegov namestnik je posl. Hinterhuber.

„Bauerntag“ v Velikovecu.

Kakor je „Mir“ že zadnjič prečal, vršil se je tako hrupno napovedani „bauerntag“ tukaj dne 22. okt. t. l. popoludne ob obilni udeležbi na vrtu gostilne neizogibnega Sternwirta. Kazal je pa ta shod ravno tisto lice, kakor navadno vsi „bauernbundovi“ shodi; pravih kmetov je bilo primeroma le malo, pač pa so došli na shod v polnem številu liberalci, nacionanci in gospodski kmetje od blizu in od daleč, ali kratko rečeno, bil je to sestanek vseh zagriženih verskih in narodnih nasprotnikov iz mesta in dežele. Na županov poziv je v proslavo tega zborovanja mnogo mestljanov razobesilo zastave, med njimi je bilo videti ne majhno število frankfurtaric. Ko je pa l. 1896. mil. g. knezof došel v Velikovec, ni bilo na celem velikem glavnem trgu niti ene zastave videti višjemu dušnemu pastirju v pozdrav. Pač značilno za razmere v našem mestu in za „bauernbund“. „Gliha pač vkup štriha“. To spričuje bolj jasno kakor vsi dokazi, da je „bauernbund“ le liberalno maslo. Ljubeznjivi naši nasprotniki čutijo namreč, da vsled našega napredka čedalje več tal pod svojimi nogami zgublajo; sosebnost jih je pa naše skladišče spravilo ob vso pamet. Prišli so tedaj skupaj, da bi si zopet korajže napili za nadaljni boj zoper našo katoliško slovensko stranko. Mnogo je „bauernbund“ od svoje ustanovitve l. 1886. do letos na svojih shodih že roval zoper nas, ali tako hinavsko, zvito, lažljivo in ob enem surovo se morda še na nobenem takem shodu ni govorilo, kakor v Velikovecu. Pitali so naše voditelje s psokami, „Blutegel“, „politischer Spitzbube“, „Lumpen“. Takim ljudem naj se tedaj naš verni slovenski kmet zapiše.

Pa čujmo njih govore! Shod otvori načelnik „bauernbunda“, Kiršner, zahvaljuje mesto za lepi sprejem in pozdravi došla govornika. Župan Pinterič, ki je bil potem predsednikom izvoljen, in dež. poslanec Plavec pozdravita shod v imenu mesta Velikovec. Zadnji udriha po svoji navadi po „klerikalnih rogoviležih“, posebno naše skladišče ga vznemirja. Kot prvi glavni govornik nastopi baron Rokitsanski, mož, ki ima neko posestvo blizu Gradca na Štajerskem in je, ker se je oženil z grofco Hartenan, vdovo ranjkega bolgarskega kneza Aleksandra Battenberga, si pridobil lepo premoženje. Poprej je lazil ta mož okrog voditeljev katoliške nemške stranke na Štajerskem, ali ti so njegovo pravo mišljenje pravočasno spoznali in ga odklonili. Potem je pa ustanovil zoper ravno to katoliško nemško stranko takozvani krščanski (!), prav za prav liberalni „bauernbund štajerski“ in s tem rogovili zdaj zoper nemške katoliške štajerske kmete, katere vodi izvrstni nemški katoliški kmet Hagenhofer. Ker v kmetijskih občinah ni imel sreče, vo-

lila ga je mestna skupina Lipnica-Cmurek v štajerski deželni zbor. Štajerski liberalci ga sicer porabijo za rogoviljenje zoper katoliško stranko, ali v resnici pa sami ne marajo za njega. Tega rešitelja kmetov poklicali so tedaj naši bauernbundarji semkaj, da pomaga ubijati „klerikalnega zmaja“.

Baron Rokitsanski je skupaj zbral v svojem govoru vse zabavljice, s katerimi dan za dnevom obsipljejo liberalni listi našo stranko. Po njemu so „klerikalci“ pravi izvržek človeštva, da pijavke, ki izsesavajo kmetov kri, verski hinaveci; tem nasproti so pa bauernbundarji, tedaj ljudje, ki cerkev dostikrat še zunaj ne vidijo, vzorni katoličani. Da bo kmetu res pomagano, treba je tedaj, da vsi kmetje bauernbundu pristopijo, potem se bo zemlja spremenila v pravi raj! Bolj strupeno in zvijačno že res ni mogoče govoriti. V začetku svojega govora se plemeniti „krščanski“ (!) bauernbundar hudeje, da je njegova stranka pri zadnjih državnozbornskih volitvah v našem okraju propadla in napada duhovnike, češ, da svoj poklic zlorablajo za agitacijo. Seveda, ako bi naši duhovniki, kakor odpadli pater Ferk, na bauernbundove shode zahajali, potem bi bili duhovni v pravem pomenu besede.

(Konec prihodnjič.)

Dopisi prijateljev.

Kronski darovi za velikovsko „Narodno šolo“. Pri novi maši č. g. J. Majerhoferja pod Jerbergom je nabrala gospodičina Lenika Zupanova 34 kron. Na godovanju mil. g. prošta Luka Vavtizarja v Dobrivišci zbrani duhovniki so darovali 10 kron. — Č. g. župnik Mat. Germ v Rajblu nabral pri ukovškem Jožku 3 kronce in pa pri šent-lenarščem Francetu 27 kronc. — Fr. Reš, trgovec v Gorenčah, povodom obiskanja „Narodne šole“ v Št. Rupertu pri Velikovecu 20 kron; provizor Jožef Eichholzer v Lipalji vesi 2 kroni. Skupaj 96 kron. Zivelci nasledniki!

Iz Rude. Na podlagi § 19. tiskovnih postav prosim, da sprejmete v prihodnjo številko „Mira“ sledeči popravek:

V Vašem poročilu iz Rude (Shod) od dne 20. vinotoka št. 29. je vest, da bi bil jaz kmete, ki so „deutschgesinnt“, s posebno okrožnico vabil na Vaš¹⁾ shod h Kleperniku, s katerimi besedami se meni podtika sovrašтво do dotičnega shoda in do Vaše stranke, popolnoma iz trte izvita in izmišljena²⁾; res je pa, da sem jaz še le v ponedeljek, dne 28. sept., zvedel za dotični shod.

Spoštovanjem

Tomaz Trunk,
posestnik in župan.

Opomba uredništva. ¹⁾ Radi objavimo ta popravek, ker nočemo, da bi se komu krivica godila. Ali čudno se nam zdi, da g. župan govori, kakor bi „Mir“ napravljaj shode. No, tako daleč se še nisimo povzpeli. Župan občine, v kateri se kak shod vrši — posebno če naredi toliko hrupa, kakor je pri nekaterih naredil shod v Lipi — mora vendar vedeti, kdo je dotični shod sklical! Sklicatelj je bil v tem slučaju odbor katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem.

²⁾ Iz trte izvito naše poročilo ni bilo, zakaj govorilo se je tudi pri shodu o tem, da je župan vabil svoje somišljenike na shod. Gotovo je, da je občinski tajnik agitiral med „bauernbundarji“, naj gredo na naš shod. Ali se je pri tem skliceval na gosp. župana, ali je to delal samo na svojo roko, o tem pa ne bomo raziskovali.

Novičar.

Na Koroškem.

Slovenščina je pri naših sodiščih ravnopravna!

Odločbo deželnega sodišča v Celovcu, (glej „Mir“ št. 28. t. l.), s katero se je na pritožbo dr. Tavčarja proti postopanju beljaškega sodišča priznala popolna ravnopravnost slovenskega jezika v slovenskih okrajih na Koroškem, je sedaj potrdilo tudi najvišje sodišče. S tem je ta boj za ravnopravnost ugodno dognan in je zdaj na koroških Slovencih, da z doslednim izrabljanjem pristojne jim pravice udomačijo slovensko razpravljanje in uradovanje na Koroškem.

(Deželno gospodarstvo.) Ker doklade na pivo in žganje, kakor jih je sklenil deželni zbor v zadnjem zasedanju, niso dobile najvišjega potrjenja, kaže se v deželnem gospodarstvu velik primanjkljaj, in sicer manjka za letos 46.800 gld., za prihodnje leto pa 94.000 gld. To so prav velikanške svôte! Deželni odbor bode zato delal na to, da se deželni zbor skliče še pred novim letom, da sklepa o tem, kako bi se primanjkljaj mogel pokriti.

(Deželni šolski svet) je v svoji zadnji seji vzel na znanje, da je „Narodna šola“ v Št. Ru-

Slovinci! Pridno zahajajte na slovenske shode!

pertu dobila tretji razred in sklepal o tem, da se dá tej šoli javnostna pravica. — Gosp. prof. Jožef Apih na celovškem učiteljskem je povzdignjen v VII. činovni red. — Prestavljeni so gg. učitelji: O. Winar iz Ziljske Bistrice v Pliberk, Janez Pinter iz Černee v Kotlje, V. Pressinger iz Št. Pavla v Šmohor. Na novo so nastavljeni kot učitelji, oziroma učiteljice, gg. J. Tašek v Št. Lipsu, Jos. Krabat v Ziljski Bistrici, A. Lidunig v Bistrici v Rožu, K. Kroat na Vratah.

(Duhovske zadeve.) Razpisana je do 30. novembra župnija Glinje. — V Št. Vidu je umrl dné 29. okt. g. Šim. Dobrovnik, bogoslovec II. leta. Doma je bil v Prevaljah. N. p. v m. — Č. g. M. Thaler, provizor v Motnici, je prestavljen k Št. Ožboltu, g. kaplan O. Puchta iz Št. Lenarta v Sovodenju, g. A. Umlauf iz Treflinga v Št. Lenart. — Na župnijo Milstat je prezentovan č. g. Peter Raith. — G. Fr. Fuchs, kaplan v Špitalu, pride za drugega kaplana k glavni fari v Celovec. Na njegovo mesto pride g. Ant. Oberluggauer iz Zgornje Bele, tja pa g. Jos. Brabeneč iz Iršena.

(Tri nove zvonove), težke 216.5, 109.5 in 63.5 kg. dobi podružnica sv. Petra ob Št. Jakobu v Rožu. Vtla jih je Samassova tovarna v Ljubljani, kjer so zvonove tudi že posvetili.

(Drobiž.) Cesar je dal župniji Kotlje za zidanje farne cerkve 200 gld., župniji Kellerberg za zidanje stolpa 300 gld. in požarni brambi v Luznici 100 gld. — V Pliberku je bilo na dan vseh svetnikov slovesno posvečeno povečano pokopališče. — V Tifenu so pogorela dné 26. okt. pohištva trem posestnikom. Zgorelo je 6 poslopij. — V Vrbi je bilo letos 1296 strank z 2986 osebami; 621 oseb več kakor lani. — Cesar je podelil g. Jak. Müller-ju, županu v Šmarjeti ob Velikovcu, zlati zaslužni križec, gosp. županu Janezu Pušnik-u v Št. Tomažu pa srebrni zaslužni križec.

Po drugih slovenskih deželah.

(Roganje Slovanom v Istri.) Istrski deželni odbor je sklenil na vse davke pobirati 10% doklade, da se z njimi pokrijejo stroški za novoustanovljeno laško gimnazijo v Pazinu, katero so postavili Italijani brez vsake potrebe samo v ta namen, da izzivajo Slovane. No, sedaj bo pa še treba Slovanom debelo plačevati za „zaušnico“, katero so jim Italijani odmerili.

(Desetletnica.) Mariborski škof, mil. gosp. dr. Mihael Napotnik, so dné 26. okt. slovesno obhajali desetletnico, odkar so bili blagoslovljeni v škofa. Isti dan so v stolnici blagoslovili nov jubilejni altar Jezusovega srca.

(Slovenskim zadrugam.) Veleznani organizator spodnještajerskih zadrug, g. Ivan Kač, je izdal posebno knjižico „Kmetijska zadruga“, v kateri v poljudni in prepričevalni besedi opisuje pomen, korist in način snovanja kmetijskih zadrug. Velike vrednosti je, da so pridjani tudi obrazci za združno knjigovodstvo. Knjižica stane le 20 kr. in se dobiva pri g. pisatelju Ivanu Kaču v Žalcu. Noben kmet in gospod bi ne smel biti brez te knjižice. Sezite po njej!

(Národnosti v avstrijsko-ogerski armadi.) Po uradni statistiki postavi naša država v vojsko 841.051 vojakov, namreč brez deželnih brambovcv in brez črne vojske. Od teh je Čehov in Slovakov 174.268, Poljakov 75.672, Rusinov 74.675, Hrvatov 74.514 in Slovencev 27.513, torej Slovanov 430.642; Rumunov pa je v armadi 227.230, Madžarov 122.234, Nemcev 47.276 in Italijanov 13.669. Tako po podatkih uradnega štetja; koliko pa je Slovanov všteti pri Nemcih, Lahih in Madžarih in torej v resnici slovanskih vojakov? Gotovo ne trdimo preveč, ako rečemo, da je vojakov-Slovanov okroglo 500.000 in za toliko Nemcev, Lahov in Madžarov manje, torej Nemcev le kakih 184.000 Madžarov kakih 94.500 in Lahov kakih 11.000. Kdo je torej podpora državi? Nemeč, ki daja trikrat manj, ali Madžar, ki daja petkrat manj, ali Lah, ki daja petinštiridesetkrat manj, vojakov nego Slovan? Zanimivo pa je tudi, koliko odstotkov v vsakem národu k vojakom jemljejo. Če se torej primerja število prebivalcev s številom vojakov, se pokaže, da dajajo Madžari le 1.64%, Rumuni 1.68%, Lahi 2.09%, Nemci 2.14%. Slovani pa 2.25%. Pri krvnem davku smo, kakor kaže suh račun, Slovani najhuje zadedeni. Zato pa kaznujejo vse one, ki se oglašajo s slovenskim „tukaj“ ali češkim „zde“!!

„Naša straža“.

Slovensko posestvo ob meji na prodaj! V prijetnem kraju Spodnje Štajerske je na prodaj večje posestvo z novim mlinom in dobro obiskovano gostilno. V kraju je pošta. Posestvo bi ob najmanjšem trudu dajalo lepe dohodke. Da ne pride posestvo tujcem v roke, izposluje „Naša straža“ izredno nizko ceno. Prijave sprejema „Naša straža“ v Ljubljani, ki daje tudi potrebna pojasnila.

Vabila.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Sv. Kancijan v Podjurski dolini in za okolice priredi v nedeljo dné 19. novembra t. l. svoj letni občni zbor v gostilni g. Jožefa Rabla, p. d. Majerja, v Sv. Kancijanu. Vspored: 1. Pozdrav. 2. Poročilo odbora. 3. Volitev novega odbora. 4. Govori o naših šolskih in gospodarskih razmerah. K prav obilni udeležbi vabi drage Slovence in Slovenke

odbor.
Zveza slovenskih posojilnic napravi svoj redni občni zbor, kateri se bo vršil v četrtek dné 16. novembra 1899. l., ob 10. uri predpoludne, v Národnem domu v Celju. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika, oziroma revizorja. 3. Odobritev letnega računa. 4. Predruženje pravil. 5. Razgovor o gospodarski organizaciji na Slovenskem. 6. Volitev odbora. 7. Slučajnosti.

Opomba: Po § 11. društvenih pravil se smejo udeleževati občnih zborov pooblaščenici v „Zvezi“ stoječih posojilnic, pa tudi vsak zadržnik takšnih posojilnic.
V Celju, dné 28. oktobra 1899.

Zveza slovenskih posojilnic v Celju.

Darovi.

Za pogorelece v Veliki vasi pri Št. Jakobu so darovali:

Č. g. J. Sablatnik, župnik v Št. Ilju	12.— K
Matej Ražun, župnik v Št. Jakobu	10.— „
Neimenovan duhovnik	2.— „
Prej izkazanih	56.80 „
Vkup	80.80 „

Za pogorelece v Bačah so darovali:

Preč. g. Lambert Einspieler, drž. posl. itd.	10.— K
Bl. g. dr. V. Janežič, c. kr. nadstabi zdravnik v p. v Celovcu	10.— „
Č. g. Fr. Cepič, vpokojeni župnik v Kazazah	2.— „
Jurij Trunk, provizor v Kazazah	10.— „
Jož. Rozman, tajnik družbe sv. Mohorja	5.— „
Vkup	37.— K

Hvala darovateljem!

NAZNANILA.

V tiskarni družbe sv. Mohorja v Celovcu je ravnokar na svitlo prišel

Katekizem za katoliške šole
v združenih državah ameriških.

Sestavil in izdal

Rev. J. S. Šusteršič,

Joliet, Ill.

Z dovoljenjem prečast. St. Cloudskega škofijstva.

Cena kartoniranemu iztisu je 40 kr., po pošti poslan velja 45 kr.

Večje posestvo s staro gostilno
je na prodaj

v podjurski dolini. Posestvo obsega 22 oralov travnikov in njiv, 28 oralov dobro zaraščenega gozda. Poslopja so vsa v dobrem stanju. Gostilna je edina v večji vasi. Cena 5600 gld. Poudbe naj se pošiljajo upravništvu „Mir“-a.

Na prodaj je

iz proste roke **Stossier-jeva hiša na Otoku**, ki je na novo pozidana in ima hlev poleg hiše, 3 orale polja, 6 oralov gozda in 1 oral travnika. Dá se tudi v najem. Več se izve pri sedanjem posestniku Simonu Stossier-ju na Otoku (Maria-Wörth) ob vrbskem jezeru.

Agente in zasebnike

ki imajo dosti znancev, sprejema nova tovarna, da sprejemajo naročila na povsod neobhodno potrebne, **ново patentovane stvari**. Visoka provizija, oziroma stalna plača, zajamčena. Naročila sprejema: **Klimesch in tov., Praga, 1134—II.**

Z novim letom 1900 oddá se pri cerkvi v Žabnicah in na sv. Višarjih služba

organista in cerkovnika
(mežnarja).

Kdor se hoče za to primeroma dobro službo oglašiti, mora biti v cerkvenem petju in orgljanju dobro izurjen in sploh za to mesto sposoben. Oglasiti se je vsaj do 8. decembra t. l. pri cerkvenem predstojništvu v Žabnicah.

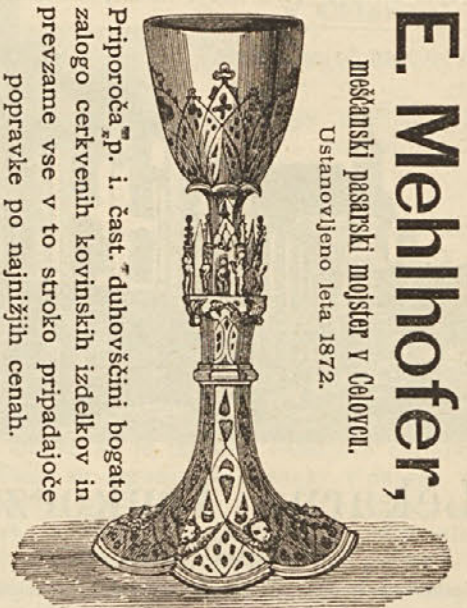
Učenec,

koroški Slovenec, ki je dovršil vsaj eno srednjo šolo, sprejme se takoj v tvrdki z mešanim blagom Albin Rant, Kranj.

Služkinjo

ki razume kuhati navadno hrano in zna tudi dobro prati, sprejme

Jakob Petschounig,
usnjar v Celovcu.

E. Meinhof,
mešanski pasarski mojster v Celovcu.
Ustanovljeno leta 1872.

Priporočá „p. i. čast.“ duhovščini bogato zalogo cerkvenih kovinskih izdelkov in prevzame vse v to stroko pripadajoče popravke po najnižjih cenah.

Na prodaj je kajža

v Črezdolah pri Kotmarivasi, s travnikom, pašo in tremi gozdi, vsega vkup črez 13 oralov. Polja je za 13 birnov posetve. Več se izve pri posestnici Mariji Mikš v Črezdolah, pošta Kotmaravas pri Celovcu.

Brady-jeve

želodčne kapljice

(prej Marijacejske želodčne kapljice)

pripravljene v lekarni „pri ogerskem kralju“

C. Brady-a na Dunaju I., Fleischmarkt 1,

so starodavno in znano pomagilo, ki krepeča želodec pri slabih prebavi in želodčnih težavah.

Ena steklenica stane 40 kr.

Dvojnata steklenica 70 „

Zopet moram opozarjati, da moje kapljice ponarejajo. Pazi se naj torej pri nakupu na zgornjo varstveno znamko s podpisom C. Brady in zavrne se naj vsak izdelek, ki nima zgornje varstvene znamke in podpis C. Brady.

Želodčne kapljice lekarnarja C. Brady

(prej Marijacejske želodčne kapljice)

so zavite v rudeče škatljice in imajo podobo Marijacejske matere božje kot varstveno znamko. Pod varstveno znamko mora biti zraven stoječ podpis C. Brady.

Posamezni deli so navedeni.

Želodčne kapljice se pristne dobivajo v vseh lekarnah.

Jakob Petschounig,

usnjarski trgovec

v Celovcu, na novem trgu št. 4., med gostilno „pri Kleeblatt-u“ in Kopper-jevo prodajalnico.

Kdor hoče dobro, trdno in zoper mokroto stanovitno usnje, naj se obrne k meni, kjer mu bodem povsem s svojo **veliko zalogo vsakovrstnega najboljšega usnja**, kakor tudi pravo rusko irhovino po najnižji ceni postregel. — Prodajam tudi vsakovrstno čevljarsko orodje. — Izdelujem in prodajam najizvrstnejšo mast za čevlje. — Kupujem vsakovrstne živinske kože za stroj po najvišji ceni.

Slavno občinstvo uljudno vabim na vsakojaki poskus, da se prepriča o kakovosti robe.

C. in k. **tovarna za orgle**
dvorna

bratov

RIEGER

v Krnovem (Jägerndorf)

avstr. Šlezija

izdeluje izvrstne in cene **cerkvene orgle.**

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, od koder se tudi jeden kos z obratno pošto razpošilja, ako se naroča po pošti.

Pogled mestnega trga in lekarnе Trnkóczy-ja v Ljubljani.

Lekarna Trnkóczy, v Ljubljani,

priporoča naslednja, že mnogo let z dobrim uspehom preskušena zdravila:

Dr. pl. Trnkóczy-ja

želodečne

kapljice. Dobro sredstvo za želodec. — 1 steklenica 20 kr., 12 steklenic 2 gld.

Dr. pl. Trnkóczy-ja

krogljice

odvajalne (čistilne), čistijo želodec. — Škatlja 21 kr., 6 škatljic 1 gld. 5 kr.

Pocukrane krogljice, 1 škatlja 40 kr., 3 škatlje 1 gld.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

prsni, pljučni in kašljev sok ali zeliščni sirup, sestavljen z lahko raztvorljivim vapnenim železom, utiša kašelj, raztvorja sliz, ublažuje bol in kašelj, vzbuja slast do jedi in tvori kri. — 1 steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Varstvena znamka.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

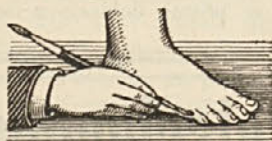
protinski ali drgnilni cvet (udov cvet, Gichtgeist) je kot bol utešujoče, ublažujoče drgnjenje za križ, roke in noge, kot novo poživljajoče drgnjenje po dolgi hoji in težkem delu itd. priporočljivo. — 1 steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Varstvena znamka.

Doktor pl. Trnkóczy-ja
tinktura za

kurja očesa,

Varstvena znamka.

izkušeno sredstvo zoper boleča kurja očesa, bradavice, otrpnjenje kože, kraste, roženico, žulje in ozebljine. Ima to veliko prednost, da se samo le s priloženim čopičem bolni del namaže. — Steklenica po 40 kr., 6 steklenic 1 gld. 75 kr.

Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, kmetovalcev, živinorejcev itd. obrnjena na ohranitev zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na naše doktor Trnkóczy-jeve redilno preparate za živino.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

živinski

redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Že skoro 50 let z najboljšim uspehom v rabi, kedar živina noče žreti in da se zboljša mleko. — Zamotek z rabilnim navodom 50 kr., pet zamotkov samo 2 gld.

Varstvena znamka.

Prašičji

krmilni in redilni prašek. Varstveno in dijetlično sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, za tvorbo mesa in masti. — Zamotek 25 kr., pet zamotkov samo 1 gld.

Varstvena znamka.

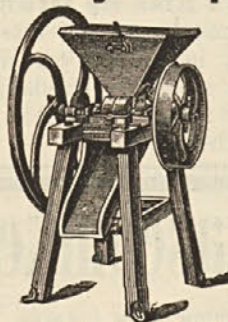
KATHREINER- Kneippova sladna kava.

Stara mamica, še meni!

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. — Pri živčnih, srčnih, želodečnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc. zdravniško priporočena. — Najpriljubljenejša kavina pijača v stotisočero rodovinah.

Stroji za prirejanje krme za zimsko krmljenje v hlevu!

Rezalnice za rezanico, rezalnice za repo in krompir, mlinci za robkanje in mečkanje, parnice za živinsko krmo, premakljive kotljaste štedilne peči z emaliranimi in ne-emaliranimi vložnimi kotlji, stoječe ali premakljive, za kuhanje in parenje živinske krme, krompirja za mnoge kmetijske in gospodarske namene, dalje: robkalnice za koruzo, čistilnice za žito, trijerje, stiskalnice za seno in slamo, na ročno gonjo, stoječe ali na kolesih.

mlatilnice, vitle, jeklene pluge, valjarje, brane, najboljše sejalne stroje „AGRIKOLA“ (na kolesih), ne da bi bilo treba kolesa izpreminjati.

Samo ob sebi delujoče

škropilnice za uničevanje grenkuljice,

izdelujejo in pošiljajo z jamstvom kot posebnost v najizvrstnejši in priznani najboljši sestavi.

P. HMAYFARTH in sođr.

c. kr. izklj. priv. tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par, na Dunaju, III. Taborstrasse 71.

Odlukovana z čez 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Ilustrovani ceniki in mnoga priznalna pisma zastoj. — Zastopniki in prakupci se sprejajajo.

vseh nadomestkov za kavo ima zajamčeno

pristna Oelz-ova kava

odlično mesto. Zato se po svojih izjemno izvrstnih lastnostih hitro vpeljuje kot prijateljica res dobre kuhinje.

Samo pristna:

v rudečih zavojih z belimi trakovi.